

Atmintinė

Susitikimai užsienio lietuvių lituanistinio švietimo klausimais

Čikaga, JAV

2014 m. birželio 2-3 d.

Dalyviai

2014.06.02. Maironio lituanistinėje mokykloje Lemonte: Laima Apanavičienė, Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė, Neila Baumilienė, A.Kazickienės lituanistinė mokyklos direktorė, Gaila Narkevičienė, Bostono lituanistinės mokyklos direktorė, Šarūnė Braziulienė, Rasos lituanistinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, Nijolė Gierštikienė, JAV LB Švietimo tarybos narė, Laima Petroliūnienė, JAV LB Švietimo tarybos narė, Asta Čiuplinskienė, Maironio lituanistinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, Žibutė Mačiulienė, Žiburėlio Montessori mokyklos direktorė, Goda Misiūnienė, Maironio lituanistinės mokyklos direktorė, Audronė Elvikienė, JAV LB Švietimo tarybos narė, Marijus Gudynas, LR generalinis konsulas Čikagoje, Agnė Vertelkaitė, LR Generalinio konsulato Čikagoje atstovė, Virginija Rinkevičienė, LR Švietimo ir mokslo ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus vedėja, Daiva Šutinytė, Švietimo mainų paramos fondo direktorė, Ilona Kazlauskaitė, Švietimo mainų paramos fondo Aukštojo mokslo programų skyriaus vadovė, Irma Vyšniauskienė, Švietimo mainų paramos fondo specialistė, Linas Repečka, Švietimo mainų paramos fondo specialistas.

2014.06.03. Čikagos lituanistinėje mokykloje: Laima Apanavičienė, Neila Baumilienė, Gaila Narkevičienė, Nijolė Gierštikienė, Laima Petroliūnienė, Virginija Rinkevičienė ir Loreta Timukienė, Čikagos lituanistinės mokyklos direktorės pavaduotoja.

Aptarti klausimai

Susitikimų metu Švietimo ir mokslo ministerijos atstovė V. Rinkevičienė pristatė Švietimo ir mokslo ministerijos vykdomas lituanistinio švietimo veiklas bei pagrindines užsienio lietuvių neformaliojo (lituanistinių mokyklų užsienyje) lituanistinio švietimo kryptis. Švietimo mainų paramos fondo atstovės D. Šutinytė ir I. Kazlauskaitė supažindino susitikimo dalyvius su fondo veikla, paramos užsienio lietuviams skyrimu. JAV lituanistinių mokyklų atstovai trumpai pristatė savo mokyklas.

- **Esamos situacijos išsiaiškinimas.** Vienas iš Švietimo ir mokslo ministerijos prioritetinių darbų - išsiaiškinti įvairiose šalyse esamą lituanistinio švietimo situaciją, konkrečius poreikius ir kylančias problemas. 2013 metų spalio mėnesį ministerija parengė apklausai trumpą anketą, kurią išplatino visų kraštų bendruomenėms. Labai gaila, kad ne visi kraštai pateikė informaciją. Iš JAV gavome tik šešių mokyklų anketas. Žinodama situaciją ministerija galėtų kryptingiau planuoti mokyklų paramai skirtas veiklas, ministerijos interneto svetainėje pateikti mokyklų kontaktus, operatyviau dalintis įvairia informacija. **Susitarta, kad ministerijos anketą pakartotinai nusiųsime L. Petroliūnienei.**
- **Neformaliojo lituanistinio švietimo užsienyje finansavimas.** 2014 m. Švietimo ir mokslo ministerija paskelbė du konkursus. Pirmasis konkursas buvo paskelbtas sausio mėnesį. Šio konkurso tikslas – paremti lituanistinių mokyklų bendradarbiavimą, mokytojų kvalifikacijos tobulinimą ir kitas veiklas. Gegužės

mėnesį paskelbtas antrasis konkursas, kuriuo bus siekiama paremti mokymo priemonių rengimą ir įsigijimą.

- **Vasaros stovyklos užsienio lietuviams vaikams.** 2014 m. Švietimo ir mokslo ministerija kartu Švietimo mainų paramos fondu organizuoja paramos skyrimą užsienio lietuvių vaikams, dalyvaujantiems vaikų vasaros stovyklose Lietuvoje. Numatoma skirti lėšų ir iš dalies (50 proc. stovyklos kainos) paremti užsienio lietuvių dalyvavimą stacionarinėse vaikų vasaros poilsio stovyklose. Išsamią informaciją apie stovyklas galima rasti interneto svetainėje www.tapk.lt
  - 1) Atkreiptas dėmesys, kad ateityje informacija apie vaikų vasaros stovyklas galėtų būti išplatinta ne vėliau kaip prieš pusmetį.
  - 2) Susitarta, kad Švietimo mainų paramos fondas parengs naujienlaikraštį, kuriame glaustai pateiks visą informaciją apie vasaros stovyklas užsienio lietuviams vaikams.
- **Lituanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos tobulinimas.** 2014 m. Švietimo ir mokslo ministerija planuoja organizuoti tris mokytojų kvalifikacijos tobulinimo seminarus. Pirmasis seminaras vyks birželio 25–27 d. Druskininkuose. Šis seminaras skirtas ES šalyse, JAV ir kituose pasaulio žemynuose veikiančių lituanistinių mokyklų mokytojams. Į seminarą pakviesta 60 mokytojų. Rugsėjo mėn. planuojamas seminaras besikuriančių lituanistinių mokyklų ir pradedantiejiems mokytojams.
- **Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų praktika lituanistinėse mokyklose.** 2014-2015 m. m. numatomas bandomasis studentų praktikų LR diplomatinėse atstovybėse, lietuvių bendruomenėse ir lituanistinėse mokyklose projekto įgyvendinimas. Informaciją apie paskelbtą konkursą galima rasti interneto svetainės www.smpf.lt Pasikeista nuomonėmis, kad būtų naudinga pasikviesti studentą į mokyklas, kuris laisvu laiku galėtų susipažinti ir padėti tvarkyti archyvą, esantį Čikagoje, taip pat reikėtų studento pagalbininko rengiant mokymo priemonę, skirtą JAV lituanistinėms mokykloms. **Susitarta, kad Švietimo mainų paramos fondas pateiks aukštųjų mokyklų kontaktus dėl studentų praktikų organizavimo JAV lituanistinėse mokyklose.**
- **Užsienio lietuvių studijos Lietuvos aukštosiose mokyklose.** Užsienio lietuviai kviečiami studijuoti Lietuvoje. Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas užsienio lietuviams įstoti į valstybės finansuojamas bakalauro studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose, prie konkursinio stojimo balo yra pridedamas papildomas balas. Studijuojantys užsienio lietuviai Lietuvoje gali gauti Švietimo ir mokslo ministerijos skiriamą paramą – stipendiją (390 Lt/mėn.) ir mokslo metams vienkartinę socialinę išmoką (nuo 700 Lt iki 1100 Lt). Užsienio lietuviai, siekiantys studijuoti magistrantūroje, gali gauti Švietimo ir mokslo ministerijos skiriamą paramą – stipendiją (1300 Lt/mėn.) ir išmoką studijų kainai apmokėti.
Susitarta, kad Švietimo mainų paramos fondas parengs naujienlaikraštį apie Lietuvos siūlomas paramos galimybes užsienio lietuvių studijoms Lietuvoje,

kuris bus išplatintas lituanistinėms mokykloms, Švietimo tarybai, diplomatinėms atstovybėms.

- **Lietuvių kalbos kursai ir lituanistikos semestro (5 mėn.) studijos.** Užsienio lietuviai kviečiami dalyvauti Švietimo mainų paramos fondo organizuojamuose konkursuose mokytis lietuvių kalbos Lietuvos aukštosiose mokyklose. Užsienio lietuviai konkurso būru gali gauti stipendiją bei išmoką kursų (studijų) kainai apmokėti.

Pasikeista nuomonėmis dėl galimo konkursų terminų tikslinimo bei galimybės gauti paramą ne tik užsienio lietuviams studentams. Šiuo metu ministerijoje sudaryta darbo grupė rengia atitinkamų teisės aktų pakeitimus.

Taip pat 2014.06.02. Švietimo ir mokslo ministerijos ir Švietimo mainų paramos fondo atstovų susitikime su Lietuvių fondo atstovais (dalyvaujant LR generalinio konsulato Čikagoje atstovams) buvo aptartas klausimas, kaip būtų galima paskatinti geriausius lituanistinių mokyklų mokinius, suteikiant jiems galimybę pasimokyti lietuvių kalbos Lietuvoje.

Susitarta, kad Švietimo mainų paramos fondas naujienlaikraštį apie Lietuvos siūlomas stipendijas lietuvių kalbos kursams (studijoms) Lietuvoje, kuris bus išplatintas lituanistinėms mokykloms, Švietimo tarybai, diplomatinėms atstovybėms.

- **Lietuvių kalbos pasiekimų vertinimas ir sertifikavimas.** Susitikimo metu buvo išsakytos lituanistinių mokyklų problemos dėl mokinių pasiekimų vertinimo ir sertifikavimo. Kadangi JAV kiekvienoje valstijoje galioja tik toje valstijoje priimti teisės aktai, tai kai kuriose valstijose veikiančios lituanistinės mokyklos susiduria lietuvių kalbos pasiekimų vertinimu ir pripažinimu. Ši problema įtakoja ir vaikų motyvaciją mokytis lietuvių kalbos.

Informuota, kad Švietimo ir mokslo ministerija subūrusi atitinkamas institucijas, susijusias su lietuvių kalbos pasiekimų vertinimu, organizavo darbus siekiant sukurti (patobulinti) lietuvių kalbos vertinimo sistemą ir nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. pereiti prie pasiekimų vertinimo pagal Europinius lygmenis.

- **Specialių mokymo priemonių JAV lituanistinėms mokykloms rengimas.** Susitikimo metu buvo išsakytos JAV lituanistinių mokyklų problemos, kad turimos mokymo priemonės neatitinka JAV lituanistinių mokyklų ugdymo turinio, nepritaikytos vaikų skirtingiems gebėjimų lygiams, dėl to sunku vaikams mokytis, krenta jų motyvacija mokytis. Pasikeista nuomonėmis kokios Švietimo ir mokslo ministerijos bei JAV LB švietimo tarybos, lituanistinių mokyklų galimybės (žmoniškieji resursai ir finansai) parengti mokymo priemones, skirtas JAV veikiančioms 36 lituanistinėms mokykloms, kuriomis ateityje galėtų pasinaudoti ir kitų šalių lituanistinės mokyklos.

Susitarta:

1) Bendromis Švietimo ir mokslo ministerijos ir JAV LB Švietimo tarybos pastangomis organizuoti mokymo priemonių, skirtų JAV lituanistinėms mokykloms, rengimą. 2014 metais bus organizuotas pirmasis etapas, kurio metu bus sudaryta keturių ekspertų (du iš Lietuvos ir du iš JAV)

grupė, kuri turės išnagrinėti esamą situaciją lituanistinėse mokyklose ir pateikti siūlymus JAV LB Švietimo tarybai dėl mokymo gairių lituanistinėms mokykloms atnaujinimo. JAV LB Švietimo taryba, išnagrinėjusi pateiktus ekspertų grupės siūlymus, priims sprendimus dėl mokymo priemonių rengimo tolesnių etapų veiksmų.

2) Švietimo ir mokslo ministerija finansuos Lietuvos ekspertų darbą bei jų kelionės bei buvimo JAV išlaidas, JAV LB (Kazickų fondas, taip pat Švietimo taryba ateityje ieškos galimų finansavimo šaltinių) finansuos JAV ekspertų darbą.

3) Siekiant, kad pirmojo etapo darbus būtų galima pradėti š. m. rugsėjo mėnesį, JAV LB Švietimo taryba iki birželio 16 d. pateiks projektą Švietimo ir mokslo ministerijai, kuri šiuo metu yra paskelbusi konkursą mokymo priemonėms parengti ir įsigyti.

4) Švietimo ir mokslo ministerija iki birželio mėn. vyksiančio lituanistinių mokyklų mokytojų seminaro Druskininkuose pasiūlys du Lietuvos ekspertus – metodistus, turinčius patirtį rengti vadovėlius vaikams. Seminaro metu šis klausimas bus aptartas susitikime su JAV LB Švietimo tarybos pirmininke ir kitais nariais.

Parengė:

Virginija Rinkevičienė

Užsienio lietuvių skyriaus vedėja

Švietimo ir mokslo ministerija